Lenart Katz / Pepej Krop

Žvandrej & Pepej

Podjunska narečna satira in
spomini na mlada leta

Ilustriral Samo Jenčič

Mohorjeva
Celovec

KPD Drava
Žvabek - Schwabegg
www.kpddrava.at

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6(436.5)-32

KATZ, Lenart
Žvandrej & Pepej : Podjunska narečna satira in spomini na mlada leta / Lenart Katz, Pepej Krop ; ilustracije Samo Jenčič. - Na Suhi : KPD Drava ; Celovec : Mohorjeva, 2026

ISBN 978-3-7086-1422-9 (Mohorjeva založba)
COBISS.SI-ID 300621059

Lenart Katz / Pepej Krop
Žvandrej & Pepej
Podjunska narečna satira in spomini na mlada leta

Ilustracije: Samo Jenčič

Urednik: Hanzi Filipič
Lektura besedil Pepeja Kropa: Mira Turk Škraba
Prelom in oblikovanje: Danilo Katz
Oblikovanje ovitka: Samo Jenčič

© 2026, Mohorjeva založba, Celovec–Ljubljana–Dunaj
Izdala KPD Drava in Mohorjeva založba v Celovcu
Tisk: Mohorjeva tiskarna, Vetrinj, 2026

Naklada: 500 izvodov
Cena: 24,00 €

ISBN 978-3-7086-1422-9
www.mohorjeva.com
zalozba@mohorjeva.at

Bundesministerium
Bildung

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Tukaj najdete zvočne posnetke
zbranih zgodb iz knjige Žvandrej & Pepej:

www.kpddrava.at/zvandrejinpepej/

Uvod

V KPD Drava v Žvabeku se iskreno veselimo izida knjige »Žvandrej & Pepej« in smo ponosni, da je tudi ta literarni projekt tesno povezan z našim društvom in domačim kulturnim okoljem.

Katoliško prosvetno društvo Drava je bilo ustanovljeno leta 1910 in je najstarejše društvo v občini Suha. Že več kot stoletje soustvarja kulturno in družabno življenje kraja. Danes pri društvu redno sodeluje približno 70 sodelavcev, ki vsako leto pripravijo številne kulturne prireditve, srečanja, vaje in druge dogodke v Hiši kulture v Žvabeku ter drugod po občini. Pomemben del našega delovanja je tudi literarno ustvarjanje. Društvo je v preteklosti izdalo več knjig in publikacij domačih avtoric in avtorjev, med njimi Ivanke Polanc, Hermana Germa, Marije Kamnik in Engelberta Logarja.

S pričujočo knjigo se jim pridružujeta Lenart Katz in Pepej Krop, dolgoletna in dejavna člana našega kulturnega gibanja. Lenart kot priljubljeni kolumnist tednikov Novice in Naš tednik je častni predsednik društva in skrbni varuh Hiše kulture, Pepej pa kot vsestranski odbornik, pevec, kantavtor, pripovedovalec in ljubiteljski astronom že dolga leta objavlja svoje spomine in modrosti v Mladem rodu. Sestavke je z ilustracijami obogatil Samo Jenčič, ilustrator iz Maribora, ki že vrsto let ilustrira revijo Mladi rod, ilustriral pa je tudi več učbenikov za spoznavanje slovenskega jezika.

Obema avtorjema iskreno čestitamo za uspešno uresničeni skupni literarni projekt. Naj knjiga »Žvandrej & Pepej« najde pot do številnih bralk in bralcev ter jim prinese prijetne trenutke, nasmeh in tudi kakšno misel za popotnico.

Wir vom KPD Drava in Schwabegg/Žvabek freuen uns sehr über das Erscheinen des Buches „Žvandrej & Pepej“ und sind stolz darauf, dass auch dieses literarische Projekt eng mit unserem Verein und unserem kulturellen Umfeld verbunden ist.

Der Katholische Kulturverein Drava wurde im Jahr 1910 gegründet und ist der älteste Verein der Gemeinde Neuhaus/Suha. Seit mehr als einem Jahrhundert prägt er das kulturelle und gesellschaftliche Leben der Region mit.

Auch die Literatur hat in unserem Vereinsleben einen festen Platz. Mit Lenart Katz und Pepej Krop treten nun zwei langjährig engagierte und vielseitige Persönlichkeiten unserer Kulturgemeinschaft als gemeinsame Autoren hervor.

Beiden gratulieren wir herzlich zu diesem gelungenen literarischen Projekt. Möge das Buch „Žvandrej & Pepej“ viele Leserinnen und Leser erreichen, unterhalten, zum Schmunzeln bringen und vielleicht auch den einen oder anderen Gedanken mit auf den Weg geben.

Mag. Jokej Logar
predsednik/Obmann
KPD Drava Žvabek

Pepej Krop

Pepej

Prvi šolski dan

Ko sem obiskoval ljudsko šolo na Suhi, sem doživel marsikaj zanimivega, zabavnega in prijetnega, včasih pa tudi neprijetnega. Danes vam bom pripovedoval o dogodku, ki je bil tako zabaven, da mi spomin nanj še danes privabi nasmeh na obraz.

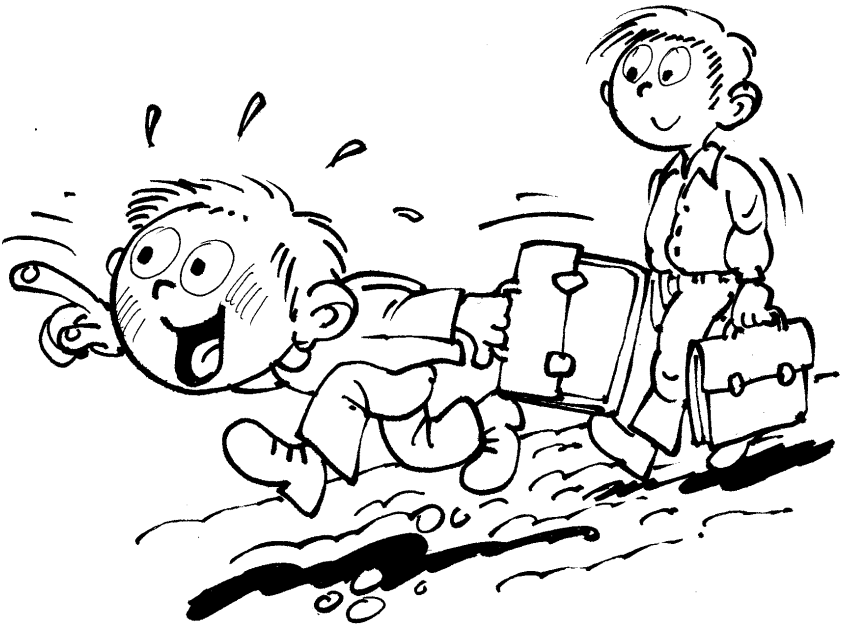
Moj mlajši brat Albert je že nestrpno pričakoval svoj prvi šolski dan, saj je videl, da s sestro rada hodiva v šolo in da sva tudi dokaj uspešna. Iz pripovedovanja je poznal šolski vsakdan, o včasih zelo napornem pešačenju po strmi stezi navzdol in o pozimi spolzki in ledeni poti pa takrat še ni razmišljal. Vedel pa je, da je naš učitelj zelo strog in da se je lahko tudi pripetilo, da je »zapeva šiba«, kakor smo rekli, kadar je kdo storil kaj napačnega in bil nato kaznovan.

Tako se je moj brat po eni strani zelo veselil, da bo končno postal šolar, po drugi strani pa se je šole oziroma učitelja tudi zelo bal. Končno je napočil prvi šolski dan in z bratom sva se odpravila na pot, ki je ob lepem vremenu trajala malo manj kot uro.

Prvi šolski dan je bil takšen kot po navadi. Najprej smo imeli mašo v farni cerkvi, nato pa smo še eno šolsko uro ostali v razredih, kjer so nas učitelji seznanili s pravili in načrti za novo šolsko leto.

Na poti domov se mi je bratec zdel nekako olajšan, bil pa je zelo tih. Ko sva se bližala domu in je zagledal mamo, je že od daleč navdušeno klical: »Mama, mama, jaz pa nisəm bil teapen!«

O vsem je pripovedoval mami in bil židane volje, ker je prvi šolski dan tako lepo minil, ne da bi se izpolnila njegova čudna pričakovanja v zvezi s hudim učiteljem.

Šolska torba

Pred mnogimi leti so bile zime še zelo mrzle in zapadlo je veliko snega. Otroci smo komaj čakali, da so se pojavili kopasti črni oblaki, ki so obetali ples snežink, ki smo ga tako radi opazovali.

Vsaj meni je bil silno všeč. Stopil sem k oknu in tako dolgo strmel v padajoče snežinke, da sem imel občutek, kot da bi se dvignil in poletel proti nebu. To je trajalo samo trenutek, potem sem moral znova poskusiti, ali mi bo dvig v nebo ponovno uspel.

Zima pa ni imela samo prijetnih strani – dnevi so bili dokaj naporni. Če je zapadel sneg, smo zjutraj morali gaziti v dolino, kar ni bilo lahko. V šolo smo prišli mokri, izmučeni in premraženi. Na srečo smo imeli v razredu lončeno peč, pri kateri smo se greli in sušili mokra oblačila.

Vsako leto pa je prišel čas, ki smo se ga zelo veselili. Tedaj namreč, ko je sneg zmrznil in je nastala ledena skorja, po kateri smo lahko hodili, ne da bi se pogreznili. Lahko smo šli tudi kar po bližnjici navzdol čez travnike po srenu, kakor smo doma rekli tej ledeni skorji na snegu. Šolska pot je bila tedaj za polovico krajša – kakšno veselje!

Lenart Katz

Žvandrej

Divjoki

17.2.2026

Leta 2025 je policija pubrova 267 avtejov tistim divjokum, kiəri su vejku prenogvu divjoli pu cesteh. Nekej avtejov je policija dova na dražbu. Koj sa je pa zguəduvu ta drugem, pa ne viəm. Mora su jih divjoki ud policije zod kupili? Pudobne divjoje sa dugoja tuj tam, ku lidi z dvema škijami bol pa z anu dilu pu kuncu dovta divjoju. Puale pa misliju, da su na olimpijadi. Koj sa vejkuborti zgudi. Pujomiju si kosti bol pa si stərgaju kite. Pua jih pa helikoptar prepelo u špitav. Gduə štuə puale pvoča?

Zakej ples

03.02.2026

Čestitam nošim pajrikjam pa nošim pavrum za strašansku zakej organiziran pavərški ples. U nabitem, du zodnega kota nabulan Dom su sa lidi unz ciəve noše domuvine zvuə duaru pučutli pər Modrijanih, pa tuj pər špektatularneh drugeh punudbeh. Zakej ste! Zaj sa pa ži gmajtujem, da bo u Domu druč udpərta restavracija, da sa bom vəhku z muaju žeanu, ku gra u Zadrugu nakupvat, pəlov u Plibərk. Uana u Zadrugu, jaz pa u Dom na anu Lašku, da bi tam s kiərem vəhku nmovu pužvandrov.

Triji kroli

19.1.2026

U Plibərci su u nedelu volitve za šefa plibərške gmojne. Triji kandidati, plibərški kroli (Markej, Dominik pa Danijel) sa čudnu brigaju, da bi gvijali. Gər pode pa, da vsi triji, ku agitiəraju pu hišeh, svaveju mornjeju. Ləpu pa prau. Vseglih pa sa boram, a bo tisti, kiəri bu grotov šef plibərške gmojne, tuj taj, ku bu gmojnu prezentirov, še svaveju znau. Jaz səm ži pu priəda volu, zatuə ku viəm, kiəri bo nas Svavejce tuj orngi pudpirov pa nošu gmojnu tuj pu svaveju zastopov.

Za nove letu

5.1.2026

Pərčakujem, da bi sa noše centralne organizacije le zglihale, ku pa jo nubeani ne gra duaru. Ani je predsednik ušou, ta druga dvo predsednika sa pa tuj ži ustron spravlata. Zatuə bi pa an svaveji skupni parlament putriəbən biəv. Čosi je na vəseh tək bouvu, da su pavri pərnesli zutra mliəčne kungve na mliəčne mize, pa pučakoli na ta prozne kungve, sa vmiəs pumetnu pravhali, puavžvali, pukramloli, sa duaru zastopli pa tuj še kaj pupili, mliəku kor, su ga rojši predoli. Mošteja pa ži, saj su si ga jo səmi naprešali.

Božič bo

15.12.2025

Letu 2025 sa spravla, pride pa novu. Najprej pa prideju žegnani bužični prozniki, za kiəre vam vse ta buale želim. Puzobit pa ne smiəte, da je trebi u šətem cajtu triborti, za sveti vəčar, za store letu pa za tri krole voše hiše z žegnanu vuadu pa z žegnanem kadivum puškropit pa pukadit, da bi sa koke nezguəde zognili. Utruakum pa želim pridnega bužička, pa da bi tuj liətis šapali ud hiše du hiše pa lidim vse ta buale zaželeli. Za nove letu pa vam vsiəm želim vejku veselja, tərdnega zdravja pa fajn sa mejte.

